

Verslag Broedseizoen 2020

Samenvatting

Het was weer een bijzonder jaar voor de nestkastbroeders en de nestkastenwerkgroep in de regio Uden. Door de uitbraak van de Coronacrisis, vlak voor het broedseizoen, zijn er een aantal controleurs niet (samen) het veld ingeweest en zijn gebieden Maashorst Slingerpad en Odiliapeel Oost niet gecontroleerd. Dat laatste was ook omdat Lambert ernstig ziek werd en, na een kort ziekbed, laat in augustus overleden is. We willen hierbij Lambert heel erg bedanken voor alle jaren dat hij actief is geweest in deze werkgroep en aan de baanbrekende nestkasten voor de Grote bonte specht die hij ontwierp. Nergens in Nederland zijn zoveel GBS broedgevallen zo nauwkeurig bijgehouden! Johan en Huub van Odiliapeel West zijn ook niet het veld in geweest maar doordat Ingrid, de dochter van Huub, samen met een vriendin begin mei de controles hebben overgenomen zijn er toch nog goede gegevens verzameld uit dat gebied. Door de twee niet-bezochte gebieden daalde het totaal aantal gecontroleerde nestkasten in 2020 met 12% van 855 naar 755. Het enige gebied dat uitbereidde was Hartje Groen, waar nog 20 nieuwe kasten werden opgehangen.

Er werden in totaal 4.964 eieren aangetroffen, daaruit kwamen 4.247 jongen waarvan er uiteindelijk 2.785 uitvlogen. Dat is om meerdere redenen zeer laag.

Het bezettingspercentage van de kasten was met 76,3% laaggemiddeld ten opzichte van het langjarig gemiddelde van 79,2%. De bezetting van de Koolmees was gemiddeld terwijl die van de Pimpelmees verder wegzakte na een kortstondige stijging vorig jaar. Ook de Boomklever zakte verder weg naar 2,3% na een piek van 5,7% in 2012. De Bonte vliegenvanger ging met 103 legsels uitzonderlijk goed. Gecorrigeerd voor de niet-getelde gebieden liet deze soort een stijging zien van maar liefts 53%. Voor het eerst sinds 1976, het begin van onze controle geschiedenis, is er geen Zwarte mees in de kasten aangetroffen. Dit komt overeen met de landelijke trend! Doordat Odiliapeel Oost niet gecontroleerd is zijn er dit jaar ook geen Grote bonte spechten in de kasten aangetroffen.

De lente van 2020 was vrij zacht, zeer droog en record zoning; het was het zonnigste voorjaar sinds het begin van de metingen. Maart kende een duidelijke tweedeling. De eerste veertien dagen was het zacht en wisselvallig maar vanaf 15 maart veranderde het weerbeeld en kregen hogedrukgebieden de overhand. Er volgde een zonovergoten en droge tweede maandhelft waarin vooral de nachten soms koud waren. Na een koud en vrij somber begin, werd er vanaf 4 april met een zuidelijke stroming duidelijk zachtere lucht aangevoerd. Onder invloed van een hogedrukgebied warmde het geleidelijk verder op en werd het op 8 april in het zuiden plaatselijk zomers warm. Tot en met de 12e was het zeer zonnig en bleef het op de meeste plaatsen droog. Tweede Paasdag (13 april) kregen we te maken met een koude noordelijke stroming met meer bewolking en een bui. De maxima kwamen nauwelijks meer boven de 10 °C uit en in de nachten vroor het landinwaarts licht. Vanaf 16 april bevonden we ons onder de invloed van hogedrukgebieden, met wind uit richtingen tussen noord en oost en overwegend droog en uitermate zonnig weer. Mei begon koel in een noordwestelijke stroming met enkele regen- en onweersbuien. Vanaf Bevrijdingsdag (5 mei) werd het onder invloed van een hogedrukgebied zonnig en droog en

warmde het geleidelijk op. Maart was al vrij droog maar april en mei waren zelfs zeer droog, beide goed voor een plaats in de top 10 droogste april- en meimaanden. De zomer die volgde was zeer warm en zeer zoning maar met een normale hoeveelheid neerslag.

Ondanks de zachte, droge en zonnige lente kwam de eileg dit jaar relatief laat op gang. De gemiddelde eerste eidatum voor de Koolmees was 16 april, vijf dagen later dan vorig jaar en gemiddeld over de laatste 15 jaar. De gemiddelde eerste eidatum van de Pimpelmees, op 13 april, was ook vijf dagen later dan in 2019. Voor beide soorten mezen was het allereerste ei dat gelegd werd (3 april voor beide soorten) ook gemiddeld over de laatste 15 jaar. De Boomklever was traditioneel weer de vroegst leggende soort, ook omdat de Zwarte mees ontbrak, en begon gemiddeld op 10 april. De Bonte vliegenvanger en de Gekraagde roodstaart, die in Afrika overwinteren, begonnen zeer vroeg dit jaar, respectievelijk 29 en 24 april; zo vroeg werd nog niet eerder waargenomen voor beide soorten.

Het broedsucces was voor de meeste soorten gelijk of slechter dan het langjarig gemiddelde alleen voor de Spreeuw (98% tegen over langjarig gemiddelde van 72,8%) en de Boomklever (83,1% tegenover 75,1%) waren positieve uitzonderingen. Het broedsucces van 80,6% voor de Koolmees was hoog tegenover een langjarig gemiddelde van 75,2%. De Pimpelmees had een broedsucces van 77% dat nagenoeg hetzelfde was als het langjarige gemiddelde (78,6%).

De legselgrootte van het eerste legsel van de Koolmees was met 9,0 eieren net iets groter dan het langjarig gemiddelde (vanaf 1984) van 8,8 eieren. De legselgrootte van de vervolglegels, was met 5,2 eieren, laag en zelfs de laagste sinds 2005. Voor de Pimpelmees was het eerste legsel dit jaar, met 9,45 eieren 0,75 ei kleiner vorig jaar en net iets groter dan het dieptepunt in 2016 (9,4 eieren). De gemiddelde legselgrootte is bijna hetzelfde als die van de Koolmees (9,45 tegenover 8,97) terwijl het verschil traditioneel ongeveer twee eieren was. In tegenstelling tot de Koolmees waren echter de vervolglegels van de Pimpelmees (met 7,0 eieren) echter gemiddeld.

De gemiddelde legselgroottes van de Bonte vliegenvanger (6,4 eieren tegenover het langjarig gemiddelde van 5,8 eieren) en de Gekraagde Roodstaart (6,7 eieren t.o.v. 5,8) zijn hoog. De legselgrootte van de Boomklever (7,3 t.o.v. 7,1) was gemiddeld maar die voor de Spreeuw (gemiddeld 4,1 eieren t.o.v. 4,8) aan de kleine kant.

Het aantal vervolglegels voor de Koolmees was met 21 legsels (5,2%) ongeveer eenvierde van vorig jaar en het laagste percentage sinds 2006. Ook is het laag vergeleken met het langjarig gemiddelde van 16,7%. Van de Pimpelmees was er maar 1 vervolglegels (0,9%) enen ook dat is het laagste percentage sinds lange tijd (2007, 0% en daarmee ook laag ten opzichte van het langjarig gemiddelde van 6,9%. Normaal is het vervolgpercentage van de Pimpelmezen ongeveer 40% van die van de Koolmees, dit jaar was dat maar 17%.

Dit jaar werden in het werkgebied van Vogelwacht Uden de Afrikagangers laatgemiddeld voor het eerst gemeld. De Bonte vliegenvanger werd op 7 april en de eerste Gekraagde Roodstaart van de regio werd op 5 april gezien in de Maashorst. Dan is het destoe opmerkelijk dat ze zo ontzettend vroeg zijn begonnen met de eerste eileg.

Al met al was het alleen voor de Bonte vliegenvanger en Spreeuw en in mindere mate de Boonklever een goed jaar maar het was slecht voor de Pimpelmees. Er werden dit jaar geen Zwarte Mees of Grote Bonte Specht aangetroffen in onze kasten. Voor de Koolmees en de Gekraagde roodstaart was het een gemiddeld jaar (zie tabel hieronder).

Soort	Bezettings- graad	Broed- succes	Legsel- grootte	Vervolglegsel - percentage	Totaal beeld
Koolmees	↓	↑	↔	↓↓	↔
Pimpelmees	↓	↔	↓↓	↓↓	↓↓
Bonte vliegenvanger	↑↑	↓	↑↑	nvt	↑↑
Boonklever	↓	↑↑	↑	nvt	↑
Gekraagde roodstaart	↓	↔	↑↑	nvt	↔
Spreeuw	↑↑	↑↑	↓	nvt	↑↑

↑↑: Hoog
↓↓: Laag

↑: Hooggemiddeld
↓: Laaggemiddeld

↔: Gemiddeld

Veel Koolmezen stierven dit jaar in een laat stadium

Inhoudsopgave

1	Broedresultaten per gebied.....	6
1.1	Odiliapeel Oost (OO).....	6
1.2	Odiliapeel West (OW).....	6
1.3	Maashorst Slingepad (MS)	6
1.4	Maashorst Drie Vennen (DV).....	6
1.5	Maashorst Hengstheuvel (HH).....	7
1.6	Maashorst Schaijk (Sch).....	7
1.7	Doelenweg - Golfbaan (DoGo)	8
1.8	Goorsche bossen (GB).....	8
1.9	Achter de Berg (AdB)	9
1.10	Velp	9
1.11	Franse Baan (FB).....	10
2	Resultaten per soort	12
2.1	Koolmees	12
2.2	Pimpelmees.....	13
2.3	Bonte vliegenvanger	14
2.4	Boomklever.....	16
2.5	Gekraagde roodstaart	17
2.6	Spreeuw	17
2.7	Boomkruiper	18
2.8	Roodborst.....	18
2.9	Winterkoning.....	18
3	Vergelijking met voorgaande jaren.....	19
3.1	Algemene indruk broedseizoen.....	19
3.3	Broedsucces (uitgevlogen jongen/gelegd ei)	21
3.4	Legselgrootte.....	21
3.5	Gemiddelde datum eerste eileg.....	23
4	Weeroverzicht broedseizoen 2020	27
4.1	Lente 2020 (maart, april, mei).....	27
4.2	Zomer 2020 (juni, juli):.....	28
5	Dankwoord.....	30

1 Broedresultaten per gebied

1.1 Odiliapeel Oost (OO)

In het oostelijk gedeelte van de bossen van Odiliapeel hingen 69 kasten. Maar deze zijn dit jaar helaas niet gecontroleerd vanwege de Coronacrisis en de ziekte van Lambert

1.2 Odiliapeel West (OW)

Door de Corona uitbraak vonden Johan en Huub het dit jaar niet verstandig om de nestkasten te controleren maar gelukkig is Ingrid, de dochter van Huub, samen met een vriendin er vanaf 1 mei wel op uit getrokken om de heren bij te staan. Precies op tijd om alles toch nog goed vast te leggen! Bedankt Dames!

In het westelijke gedeelte van de bossen van Odiliapeel hangen 59 nestkasten, waarvan er elf leeg bleven (19%). In 20 kasten (34%) broedde de Koolmees, in vijftien de Pimpelmees (25%) en in zeven (12%) Bonte vliegenvanger, in drie (5%) een Boomklever en in een een Spreeuw (2%).

De broedresultaten in de bossen van Odiliapeel West zijn in de volgende tabellen samengevat. Het vervollegselpercentage is 5% voor de Koolmees.

Odiliapeel West 2020	Legsels	Eieren	uitgekomen		uitgevlogen		Broed-succes	Eidatum		Gem. Legsel-grootte
			n	%	n	Eerste		Eerste	Gem.	
Koolmees	20	208	195	94%	184	94%	88%	10-Apr	14-Apr	10.4
K vervolg	1	6	4	67%	4	100%	67%	22-Mei		6
Pimpelmees	15	152	133	88%	126	95%	83%	8-Apr	14-Apr	10.1
Bonte vliegenvanger	7	50	38	76%	38	100%	76%	21-Apr	25-Apr	7.1
Boomklever	3	19	16	84%	16	100%	84%	9-Apr	10-Apr	6.3
Spreeuw	1	3	3	100%	3	100%	100%	12-Apr		3
Totaal	47	438	389	89%	371	95%	85%			

1.3 Maashorst Slingerpad (MS)

In verband met de Corona uitbraak zijn de kasten in het gebied van de Maashorst, tussen het PNEM gebouw en het Slingerpad, dit jaar niet gecontroleerd.

1.4 Maashorst Drie Vennen (DV)

Naast de vaste tellers van de Drie Vennen, Tiny en van Boeken en Wim Vissers is dit jaar ook Willy van Tilburg meegegaan tijdens de nestkastencontroles. In het gebied van de Maashorst bij de Drie Vennen hingen dit jaar 68 nestkasten, vijf daarvan bleven leeg (7%). In 35 kasten broedde de Bonte Vliegenvanger (51%, was vorig jaar 23/34%), in 14 kasten de Koolmees (21%, was vorig jaar nog 31%), in dertien kasten de Pimpelmees (19%), in één de Boomklever (1,5%) en in één de Gekraagde roodstaart (1,5%). Voor het eerst geen Zwarte mees meer in de kasten, en überhaupt niet meer

in de kasten van de nestkasten werkgroep.

De broedresultaten van de verschillende soorten voor de Drie Vennen zijn in de volgende tabellen samengevat, het vervolglegselfpercentage van de Bonte vliegenvanger is 6% en voor de Koolmees is 21%.

Drie Vennen 2020	Legsels	Eieren	Uitgekomen		Uitgevlogen		Broed- succes	Eidatum		Gem. Legsel- grootte
			n	%	n	%		Eerste	Gem.	
Bonte Vliegenvanger	35	219	185	84%	154	83%	70%	13-apr	29-apr	6.3
BVL vervolg	2	11	8	73%	2	25%	18%	19-mei	20-mei	5.5
Koolmees	14	123	99	80%	98	99%	80%	9-apr	20-apr	8.8
K vervolg	3	19	8	42%	8	100%	42%	8-mei	20-mei	6.3
Pimpelmees	13	123	81	66%	71	88%	58%	6-apr	11-apr	9.5
Boomklever	1	6	1	17%	1	100%	17%	9-apr		6
Gekraagde Roodstaart	1	6	5	83%	0	0%	0%	21-apr		6
Totaal	69	507	387	76%	334	86%	66%			

1.5 Maashorst Hengstheuvel (HH)

In het gebied van de Hengstheuvel op de Maashorst hangen in het totaal 102 nestkasten, en daarnaast controleerde Willie nog 9 nestkasten in de buurt van zijn huis. In totaal bleven er dit jaar 21 kasten leeg (19%). In 50 kasten broedde de Koolmees (45%), in zestien kasten de Pimpelmees (14%), in vijftien kasten de Bonte vliegenvanger (14%, was vorig jaar 6/6%), in drie een Boomklever (3%) in twee een Gekraagde roodstaart (2%) en in één een Spreeuw (1%).

De broedresultaten op de Hengstheuvel zijn in de volgende tabellen samengevat. Het vervolglegselfpercentage is 8% voor de Koolmees.

Hengst Heuvel 2020	Legsels	Eieren	Uitgekomen		Uitgevlogen		Broed- succes	Eidatum		Gem. Legsel- grootte
			n	%	n	%		Allereerste	Gem.	
Koolmees	50	487	408	84%	386	95%	79%	9-apr	14-apr	9.7
K vervolg	4	23	17	74%	14	82%	61%	20-mei	24-mei	5.8
Pimpelmees	16	159	140	88%	140	100%	88%	5-apr	16-apr	9.9
Bonte vliegenvanger	15	99	88	89%	78	89%	79%	21-apr	28-apr	6.6
Boomklever	3	22	20	91%	19	95%	86%	8-apr	9-apr	7.3
Gekraagde roodstaart	2	14	13	93%	13	100%	93%	22-apr	24-apr	7.0
Spreeuw	1	5	5	100%	5	100%	100%	11-apr		5
Totaal	91	809	691	85%	655	95%	81%			

1.6 Maashorst Schaijk (Sch)

In het Schaijkse deel van de Maashorst, net ten oosten van de Hofmans plassen hingendit jaar in het totaal 62 kasten. Hiervan bleven er 12 leeg (19%). In 40 kasten

broedde de Koolmees (64%), in acht kasten de Pimpelmees (13%), in één een Boomklever (2%) en in één een Boomkruiper (2%).

De broedresultaten op de Maashorst in Schaijk zijn in de volgende tabellen samengevat. Het vervolglegselfpercentage is 2,5% voor de Koolmees.

Schaijk 2020	Legsels	Eieren	Uitgekomen		Uitgevlogen		Broed- succes	Eidatum		Gem. Legsel- grootte
			n	%	n	%		Eerste	Gem.	
Koolmees	40	354	284	80%	249	88%	70%	9-apr	15-apr	8.9
K vervolg	1	4	4	100%	4	100%	100%	27-mei		4
Pimpelmees	8	70	60	86%	45	75%	64%	7-apr	13-apr	8.8
P vervolg	1	7	5	71%	5	100%	71%	12-mei		7
Boomklever	1	8	7	88%	7	100%	88%	11-apr		8
Boomkruiper	1	5	0	0%	0	0%	0%	16-apr		5
Totaal	52	448	360	80%	310	86%	69%			

1.7 Doelenweg - Golfbaan (DoGo)

Op de Hengstheuvel tussen de Doelenweg en het golfterrein hingen dit jaar in het totaal 56 kasten. Elf bleven er leeg (20%). In 23 kasten broedde de Koolmees (41%), in dertien de Bonte vliegenvanger (23%), in zes kasten de Pimpelmees (11%), in één een Gekraagde roodstaart (2%) en in één een Roodborst (2%). De broedresultaten van de verschillende soorten op de Maashorst Doelenweg - Golfbaan zijn in de volgende tabellen samengevat. Het vervolglegselfpercentage is 21,7% voor de Koolmees en 7,7% voor de Bonte vliegenvanger.

Doelenweg – Golfbaan 2020	Legsels	Eieren	Uitgekomen		Uitgevlogen		Broed- succes	Eidatum		Gem. Legsel- grootte
			n	%	n	%		Eerste	Gem.	
Koolmees	23	200	187	94%	169	90%	85%	9-apr	13-apr	8.7
K vervolg	5	23	6	26%	6	100%	26%	17-mei	24-mei	4.6
Pimpelmees	6	57	39	68%	38	97%	67%	5-apr	10-apr	9.5
Bonte vliegenvanger	13	76	69	91%	65	94%	86%	21-apr	25-apr	5.8
BVL vervolg	1	4	0	0%	0	0%	0%	5-jun		4
Gekraagde roodstaart	1	7	6	86%	6	100%	86%	26-apr		7
Roodborst	1	6	5	83%	5	100%	83%	13-apr		6
Totaal	50	373	312	84%	289	93%	77%			

1.8 Goorsche bossen (GB)

In de Goorsche bossen (tussen Mariaheide en Erp) hingen dit jaar in het totaal 61 kasten die gecontroleerd worden door Wim en Arnold. Hiervan bleven er dit jaar zeven (11%) leeg. In 30 kasten broedde de Koolmees (49%), in acht kasten de Pimpelmees (13%), in acht de Spreeuw (13%), in één de Boomkruiper (2%), in één de Boomklever (2%) en in één de Roodborst (2%).

De vervolglegselfpercentage is 10% voor de Koolmees.

Goorse bossen 2020	Legsels	Eieren	Uitgekomen		Uitgevlogen		Broed- succes	Eidatum		Gem. Legsel- grootte
			n	%	n	%		Eerste	Gem.	
Koolmees	30	266	247	93%	237	96%	89%	9-Apr	17-Apr	8.9
K vervolg	3	14	14	100%	14	100%	100%	18-Mei	22-Mei	5
Pimpelmees	8	62	52	84%	52	100%	84%	4-Apr	11-Apr	7.8
Bonte vliegenvanger	1	7	7	100%	7	100%	100%	30-Apr		7
Boomklever	1	8	8	100%	8	100%	100%	17-Apr		8
Boomkruiper	1	8	8	100%	8	100%	100%	14-Apr		8
Roodborst	1	6	6	100%	6	100%	100%	8-Jun		6
Spreeuw	8	33	32	97%	32	100%	97%	13-Apr	20-Apr	4.1
Totaal	53	404	374	93%	364	97%	90%			

1.9 Achter de Berg (AdB)

Martien en Wim controleerden ook dit jaar weer de locatie "Achter de Berg" bij Bedaf waar 100 kasten hingen. Hiervan bleven er 14 leeg (14%). In 45 kasten broedde de Koolmees (45%), in 17 kasten de Pimpelmees (17%), in acht een Bonte vliegenvanger (8%), in vier de Boomklever (4%) in twee een Boomkruiper (2%), in één een Roodborst (1%), in één een Winterkoning (1%) en in één een Spreeuw (1%).

Het vervolglegselfpercentage is 4,4% voor de Koolmees.

Achter de Berg 2020	Legsels	Eieren	Uitgekomen		Uitgevlogen		Broed- succes	Eidatum		Gem. Legsel- grootte
			n	%	n	%		Eerste	Gem.	
Koolmees	45	412	361	88%	322	89%	78%	3-apr	17-apr	9.2
K vervolg	2	12	12	100%	7	58%	58%	17- mei	24-mei	6.0
Pimpelmees	17	178	153	86%	138	90%	78%	3-apr	12-apr	10.5
Bonte vliegenvanger	8	54	52	96%	47	90%	87%	23-apr	1-mei	6.8
Boomklever	4	30	30	100%	29	97%	97%	6-apr	11-apr	7.5
Spreeuw	1	4	4	100%	4	100%	100%	13-apr		4
Boomkruiper	2	8	6	75%	6	100%	75%	13-apr	29-apr	4.0
Gekraagde roodstaart	2	13	13	100%	7	0%	54%	24-apr	3-mei	6.5
Winterkoning	1	5	3	60%	3	100%	60%	9-mei		5
Roodborst	1	7	6	86%	0	0%	0%	18-apr		7
Totaal	83	723	640	89%	563	88%	78%			

1.10 Velp

Bij haar huis in Velp en in het bos van het Brabants Landschap vlakbij heeft Els dit jaar in het totaal 90 kasten hangen. Net als andere jaren heeft ze deze met Jet en Ruut gecontroleerd. Van deze kasten bleven er 36 leeg (40%). In 28 kasten broedde

de Koolmees (31%), in twaalf kasten de Pimpelmees (13%), in vijf een Bonte vliegenvanger (6%), in twee een roodborst (2%), in één een Spreeuw (1%).

De broedresultaten van de verschillende soorten in Velp zijn in de volgende tabellen samengevat; er waren geen vervollegsels.

Velp 2020	Legsels	Eieren	Uitgekomen		Uitgevlogen		Broed-succes	Eidatum		Gem. Legsel-grootte
			n	%	n	%		Eerste	Gem.	
Koolmees	28	255	224	88%	205	92%	80%	8-Apr	18-Apr	9.1
Pimpelmees	12	122	108	89%	100	93%	82%	8-Apr	13-Apr	10.2
Bonte vliegenvanger	5	32	17	53%	17	100%	53%	27-Apr	7-mei	6.4
Roodborst	2	14	13	93%	13	100%	93%	14-Apr	24-Apr	7.0
Spreeuw	1	5	5	100%	5	100%	100%	13-Apr		5
Totaal	48	428	367	86%	340	93%	79%			

1.11 Franse Baan (FB)

In hun gebied aan de Franse Baan bij de natuurbegraafplaats bij Schaijk hebben Paul en Sjef in totaal 48 nestkasten hangen. Hiervan bleven er zes leeg (13%). In 27 kasten broedde de Koolmees (56%), in acht een Bonte vliegenvanger (17%), in drie kasten de Pimpelmees (6%) en in één de Boomklever (2%) en in één een Spreeuw (2%).

Hieronder zijn de resultaten samengevat, het vervollegselpercentage is 7,4% voor de Koolmees.

Franse Baan 2020	Legsels	Eieren	Uitgekomen		Uitgevlogen		Broed-succes	Eidatum		Gem. Legsel-grootte
			n	%	n	%		Eerste	Gem.	
Koolmees	27	215	187	87%	183	98%	85%	8-apr	19-apr	8.0
K vervolg	2	8	0	0%	0	#DIV/0!	0%	25-mei	25-mei	4.0
Pimpelmees	3	27	24	89%	24	100%	89%	9-apr	14-apr	9.0
Bonte vliegenvanger	8	51	48	94%	48	100%	94%	23-apr	1-mei	6.4
Boomklever	1	8	8	100%	8	100%	100%	15-apr		8
Spreeuw	1	4	4	100%	4	100%	100%	16-apr		4
Totaal	42	313	271	87%	267	99%	85%			

1.12 Hartje Groen (HG)

Op camping Hartje Groen bij Schaijk zijn, na een succesvolle start vorig jaar, dit nog 20 kasten bijgehangen voornamelijk in het bos achter op het terrein. Van de 61 kasten bleven er 19 leeg (46%). In 25 kasten broedde de Koolmees (39%), in elf kasten de Pimpelmees (17%), in drie een Bonte vliegenvanger (2%) en in drie een Boomklever (2%).

Hieronder zijn de resultaten samengevat; het vervollegselpercentage is 33,3% voor de Koolmees.

Hartje Groen 2020	Legsels	Eieren	Uitgekomen		Uitgevlogen		Broed- succes	Eidatum		Gem. Legsel- grootte
			n	%	n	%		Eerste	Gem.	
Koolmees	25	217	180	83%	172	96%	79%	10-apr	16-apr	8.7
Pimpelmees	11	93	82	88%	68	83%	73%	7-apr	13-apr	8.5
Boomklever	3	23	22	96%	15	68%	65%	3-apr	7-apr	7.7
Bonte vliegenvanger	3	19	19	100%	19	100%	100%	27-apr	28-apr	6.3
BVL vervolg	1	5	4	80%	1	25%	20%	27-mei		5
Totaal	43	357	307	86%	275	90%	77%			

1.13 't Mun

Bij de woning van Ria op het Mun aan de Lage Baan bij Schaijk hangen 48 nestkasten, daarvan waren er 26 onbezet (54%), tien kasten met een Koolmees (21%), in zeven een Pimpelmees (15%) en drie met een Bonte vliegenvanger (6%) en in twee een Roodbost (4%).

De broedresultaten van de verschillende kasten op het Mun bij Schaijk zijn in de volgende tabellen samengevat:

t Mun 2020	Legsels	Eieren	Uitgekomen		Uitgevlogen		Broed- succes	Eidatum		Gem. Legsel- grootte
			n	%	n	%		Eerste	Gem.	
Koolmees	10	79	65	82%	64	98%	81%	10-Apr	15-Apr	7.9
Pimpelmees	7	54	52	96%	41	79%	76%	3-Apr	17-Apr	7.7
Bonte vliegenvanger	3	20	19	95%	19	100%	95%	21-Apr	27-Apr	7
Roodborst	2	?	?		?			?	?	
Totaal	22	153	136	89%	124	91%	81%			

2 Resultaten per soort

2.1 Koolmees

In het totaal waren er 336 legsels van de Koolmees waarvan 21 vervolglegsels (6,3%). Net als de vorige jaren is elk legsel dat één maand na de allereerste eileg van die soort gelegd is, als vervolglegsel aangerekend. Het hoeft dus niet noodzakelijkerwijs in dezelfde kast als het eerste legsel gelegd te zijn. Dit jaar was de allereerste eileg van de Koolmees op 3 april 2020, alle nesten met een eerste eileg vanaf 3 mei zijn dus als vervolglegsel aangerekend. Let op! Dit is dus over alle legsels, dat kan dus anders zijn dan voor de afzonderlijke gebieden zoals hierboven beschreven.

Het broedsucces van de Koolmees is te zien in tabel 1. In het totaal (eerste- en vervolglegsels) werden er 2.933 eieren gelegd en kwamen er 2.510 jongen uit (85,6%). Uiteindelijk vlogen er 2.276 jongen uit (93,1%) wat een totaal broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei) van 80,6% oplevert. Dit broedsucces was, als normaal, hoger voor de eerste legsels (80,6%) dan voor de vervolglegsels (57 / 109 = 52,3%).

Tabel 1: Overzicht gegevens Koolmees

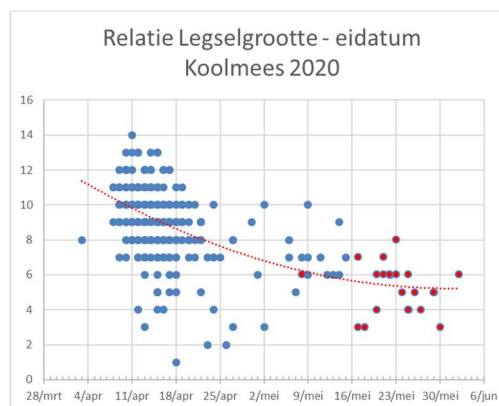
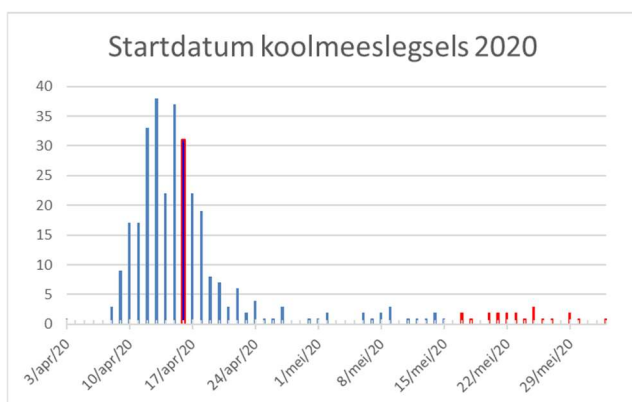
Koolmees 2020	Legsels	Eieren	Uitgekomen		Uitgevlogen		Broed-succes	Gem. Eerste eidatum	Gem. legsel-grootte
			n	%	n	%			
GB	30	266	247	92.9%	237	96.0%	89.1%	17-apr	8.9
SCH	40	354	284	80.2%	249	87.7%	70.3%	15-apr	8.9
MUN	10	79	65	82.3%	64	98.5%	81.0%	15-Apr	7.9
HH	50	487	408	83.8%	386	94.6%	79.3%	14-apr	9.7
FB	29	215	187	87.0%	183	97.9%	85.1%	19-apr	7.4
Velp	28	255	224	87.8%	205	91.5%	80.4%	18-apr	9.1
DV	14	123	99	80.5%	98	99.0%	79.7%	20-apr	8.8
HG	25	217	180	82.9%	172	95.6%	79.3%	16-apr	8.7
DoGo	23	200	187	93.5%	169	90.4%	84.5%	13-apr	8.7
AdB	45	412	361	87.6%	322	89.2%	78.2%	17-apr	9.2
OW	21	216	203	94.0%	192	94.1%	88.4%	14-apr	10.1
Totaal	315	2.824	2.445	86,6%	2276	93.1%	80.6%	16-apr	8,97

Koolmees vervolg 2020	Legsels	Eieren	Uitgekomen		Uitgevlogen		Broed-succes	Gem. Eerste eidatum	Gem. legsel-grootte
			n	%	n	%			
GB	3	14	14	100%	14	100%	100%	22-mei	4.7
SCH	1	4	4	100%	4	100%	100%	27-mei	4
HH	4	23	17	73.9%	14	82.4%	60.9%	24-mei	5.8
FB	2	8	0	0%	0	0%	0%	25-mei	4
DV	3	19	8	42.1%	8	100%	42.1%	20-mei	6.3
DoGo	5	23	6	26.1%	6	100%	26.1%	24-mei	4.6
AdB	2	12	12	100%	7	58%	58.3%	24-mei	6
OW	1	6	4	66.7%	4	100%	66.7%	22-mei	6

Koolmees vervolg 2020	Legsels	Eieren	Uitgekomen		Uitgevlogen		Broed- succes	Gem. Eerste eidatum	Gem. legsel- grootte
			n	%	n	%			
Totaal	21	109	65	59,6%	57	87,7%	52,3%	22-mei	5,19

De gemiddelde legselgrootte van alle eerste legsels samen is 8,97 eieren (2.824/315) en was niet constant over de gebieden (zie tabel). De gemiddelde legselgrootte van alle vervolglegsels samen is 5,19 eieren (109 / 21, zie tabel).

De gemiddelde datum waarop het eerste ei van de eerste legsels werd gelegd is 16 april met op 3 april de allervroegste eerste eilegdatum van de eerste legsels (zie tabel). De gemiddelde datum waarop het eerste ei van de 36 vervolglegsels is 22 mei met op 8 mei het eerste vervolglegsel-ei.

2.2 Pimpelmees

In het totaal waren er 118 legsels van de Pimpelmees waarvan 1 vervolglegsel (0,9%). Net als vorig jaar is elk legsel dat één maand na de allereerste eileg van die soort gelegd is als vervolglegsel aangerekend. Het hoeft dus niet noodzakelijkerwijs in dezelfde kast als het eerste legsel gelegd te zijn. Dit jaar was de allereerste eileg van de Pimpelmees op 3 april 2020, alle nesten met een eerste eileg vanaf 3 mei zijn dus als vervolglegsel aangerekend. Het broedsucces van de Pimpelmees is te zien in tabel 2.

In het totaal werden er 1.113 eieren gelegd en kwamen er 938 jongen uit (84,3%). Uiteindelijk vlogen er 857 jongen uit (91,4%) wat een totaal broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei) van 77,0% oplevert. Het broedsucces voor de eerste legsels was (852 / 1.106 =) 77,0% ongeveer gelijk aan dat van de vervolglegsels (5 / 7 =) 71,4%.

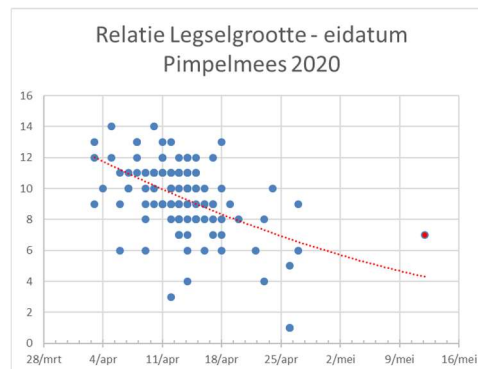
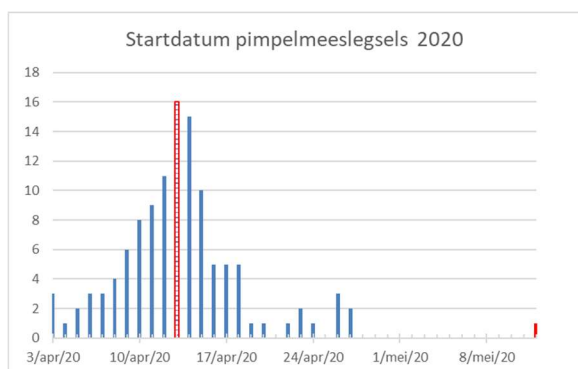
Tabel 2: Overzicht gegevens Pimpelmees

Pimpelmees 2020	Legsels	Eieren	Uitgekomen		Uitgevlogen		Broed- succes	Gem. Eerste eidatum	Gem. legsel- grootte
			n	%	n	%			
GB	8	62	52	83.9%	52	100%	83.9%	11-apr	7.8
SCH	8	70	60	85.7%	45	75.0%	64.3%	13-apr	8.8
MUN	7	54	52	96.3%	41	78.8%	75.9%	17-apr	7.7
HH	16	159	140	88.1%	140	100%	88.1%	13-apr	9.9
FB	3	27	24	88.9%	24	100%	88.9%	14-apr	9
Velp	13	131	117	89.3%	109	93.2%	83.2%	13-apr	10.1
DV	13	123	81	65.9%	71	87.7%	57.7%	11-apr	9.5
HG	11	93	82	88.2%	68	82.9%	73.1%	13-apr	8.5
DoGo	6	57	39	68.4%	38	97.4%	66.7%	10-apr	9.5
AdB	17	178	153	86.0%	138	90.2%	77.5%	12-apr	10.5
OW	15	152	133	87.5%	126	94.7%	82.9%	14-apr	10.1
Totaal	117	1.106	933	84,4%	852	91,3%	77,0%	13-apr	9,45

Pimpelmees vervolg 2020	Legsels	Eieren	Uitgekomen		Uitgevlogen		Broed- succes	Eerste eidatum	legsel- grootte
			n	%	n	%			
SCK	1	7	5	71,4%	5	100%	71,4%	12-mei	7

De gemiddelde legselgrootte van de eerste legsels is 9,45 eieren (1.106/117) en was niet constant over de groepen (zie tabel). De legselgrootte van het vervolglegsel is 7 eieren. De gemiddelde datum waarop het eerste Pimpelmeesei van de eerste legsels werd gelegd is redelijk constant over de groepen, alleen 't Mun wijkt af, maar dat is vaker het geval. Dit levert in het totaal een gemiddelde eerste eileg van 13 april op, met op 3 april de allervroegste van het seizoen.

Het eerste Pimpelmees ei van het vervolglegsel werd gelegd 12 mei.

2.3 Bonte vliegenvanger

Dit jaar heeft de Bonte vliegenvanger in tien gebieden gebroed. Het aantal legsels was 103 ten opzichte van 92, 92, 87, 84, 82, 74 en 61 in de voorgaande jaren maar daarbij moet

worden aangetekend dat er twee gebieden niet gecontroleerd zijn (MS en OO) die vorig jaar resp. 19 en 6 legsels voortbrachten. We zien dus een toename van 53% van het aantal bonte vliegenvangerlegsels. Onder deze 103 legsels waren vier vervollegsels. Het broedsucces van de Bonte vliegenvanger is te zien in tabel 3.

Tabel 3: Overzicht gegevens Bonte vliegenvanger

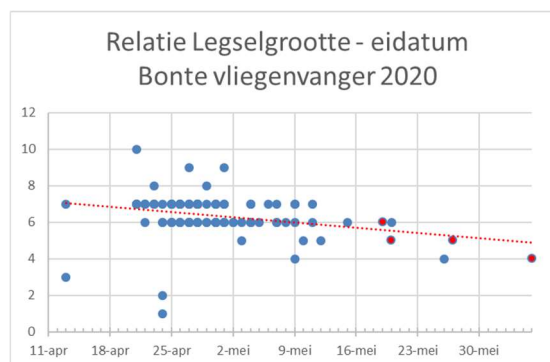
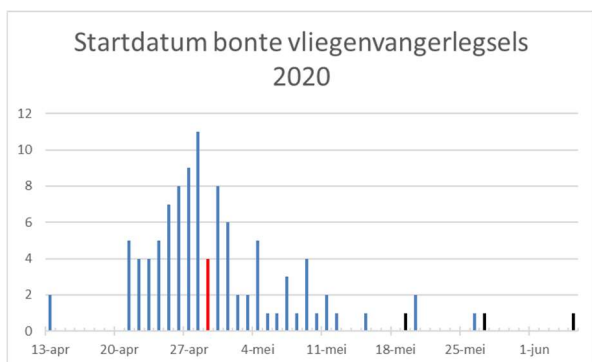
Bonte vliegenvanger 2020	Legsels	Eieren	Uitgekomen		Uitgevlogen		Broed-succes	Gem. Eerste eidatum	Gem. legsel-grootte
			n	%	n	%			
GB	1	7	7	100%	7	100%	100%	30-apr	7
MUN	3	20	19	95.0%	19	100%	95.0%	27-apr	6.7
HH	15	99	88	88.9%	78	88.6%	78.8%	28-apr	6.6
FB	8	51	48	94.1%	48	100%	94.1%	01-mei	6.4
Velp	6	39	24	61.5%	24	100%	61.5%	04-mei	6.5
DV	35	219	185	84.5%	154	83.2%	70.3%	29-apr	6.3
HG	3	19	19	100%	19	100%	100%	28-apr	6.3
DoGo	13	76	69	90.8%	65	94.2%	85.5%	25-apr	5.8
AdB	8	54	52	96.3%	47	90.4%	87.0%	01-mei	6.8
OW	7	50	38	76.0%	38	100%	76.0%	25-apr	7.1
Totaal	99	634	549	86,6%	499	90,9%	78,7%	29-apr	6,40

BVL vervolg 2020	Legsels	Eieren	Uitgekomen		Uitgevlogen		Broed-succes	Gem. Eerste eidatum	Gem. legsel-grootte
			n	%	n	%			
DV	2	11	8	72.7%	2	25.0%	18.2%	20-mei	5.5
DoGo	1	4	0	0%	0	0%	0%	5-jun	4
HG	1	5	4	80.0%	1	25.0%	20.0%	27-mei	5
Totaal	4	20	12	60,0%	3	25,0%	15,0%	27-mei	5,00

In het totaal werden er voor de eerste legsels 654 eieren gelegd en kwamen er 561 jongen uit (85,8%). Uiteindelijk vlogen er ook 502 jongen uit (89,5%) wat een totaal broedsucces (% uitgevlogen jongen / gelegd ei) van 76,8% oplevert.

De gemiddelde legselgrootte is 6,40 (634/99) eieren voor de eerste legsels was redelijk constant over de groepen (zie tabel). De gemiddelde legselgrootte van de vervolg legsels was nog heel behoorlijk met 5,0 eieren.

De gemiddelde datum waarop het eerste ei werd gelegd van de eerste legsels was niet constant over de gebieden (zie tabel) en leverde in totaal een gemiddelde eerste eileg van 29 april op, met op 13 april de eerste eileg van de twee allervroegste legsels de van het seizoen op de Drie Vennen.

2.4 Boomklever

De Boomklever heeft dit jaar in acht gebieden gebroed, drie minder dan vorig jaar. In het totaal waren er 17 legsels van de Boomklever (vorig jaar 49!) waaronder geen vervollegsels.

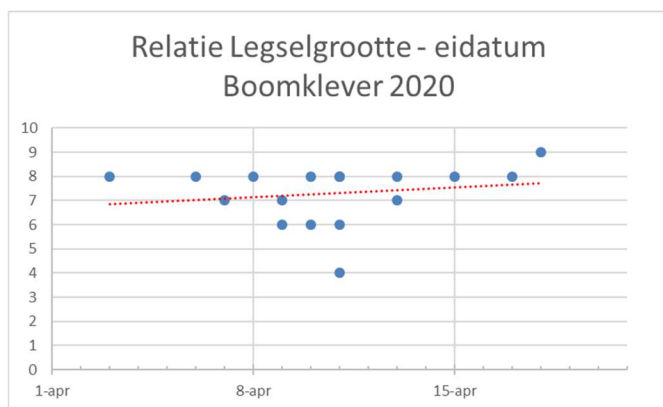
Het broedsucces van de Boomklever is te zien in tabel 4. In het totaal werden er 124 eieren gelegd en kwamen er 112 jongen uit (90,3%). Uiteindelijk vlogen er 103 jongen uit (92,0%) wat een totaal broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei) van 83,1% oplevert.

De gemiddelde legselgrootte is 7,29 eieren voor de eerste legsels maar was niet constant over alle gebieden (zie Tabel 4).

Tabel 4: Overzicht gegevens Boomklever

Boomklever 2020	Legsels	Eieren	Uitgekomen		Uitgevlogen		Broed-succes	Gem. Eerste eidatum	Gem. legsel-grootte
			n	%	n	%			
GB	1	8	8	100%	8	100%	100%	17-apr	8
SCH	1	8	7	87.5%	7	100%	87.5%	11-apr	8
HH	3	22	20	90.9%	19	95.0%	86.4%	9-apr	7.3
FB	1	8	8	100%	8	100%	100%	15-apr	8
DV	1	6	1	16.7%	1	100.0%	16.7%	9-apr	6
HG	3	23	22	95.7%	15	68.2%	65.2%	7-apr	7.7
AdB	4	30	30	100.0%	29	96.7%	96.7%	11-apr	7.5
OW	3	19	16	84.2%	16	100.0%	84.2%	10-apr	6.3
Totaal	17	124	112	90,3%	103	92,0%	83,1%	10-apr	7.29

De gemiddelde datum waarop het eerste ei werd gelegd is 10 april en was niet constant over alle gebieden (zie tabel), met op 3 april het allereerste ei.

2.5 Gekraagde roodstaart

Gekraagde Roodstaart 2020	Legsels	Eieren	Uitgekomen		Uitgevlogen		Broed-succes	Gem. Eerste eidatum	Gem. legsel-grootte
			n	%	n	%			
HH	2	14	13	92.9%	13	100%	92.9%	22-apr	7.0
DV	1	6	5	83.3%	0	0%	0%	21-apr	6
DoGo	1	7	6	85.7%	6	100%	85.7%	26-apr	7
AdB	2	13	13	100%	7	54%	53.8%	24-apr	6.5
Totaal	6	40	37	92,5%	26	70,3%	65,0%	24-apr	6,7

2.6 Spreeuw

Spreeuw 2020	Legsels	Eieren	Uitgekomen		Uitgevlogen		Broed-succes	Gem. Eerste eidatum	Gem. legsel-grootte
			n	%	n	%			
GB	7	27	26	96.3%	26	100%	96.3%	9-apr	3.9
OW	1	3	3	100%	3	100%	100%	6-apr	3
HH	1	5	5	100%	5	100%	100%	11-apr	5
Velp	1	5	5	100%	5	100%	100%	7-mei	5
FB	1	4	4	100%	4	100%	100%	16-apr	4
AdB	1	5	5	100%	5	100%	100%	7-apr	5
Totaal	12	49	48	98,0%	48	100%	98,0%	13-apr	4,08

Spreeuw vervolg 2020	Legsels	Eieren	Uitgekomen		Uitgevlogen		Broed-succes	Eerste eidatum	legsel-grootte
			n	%	n	%			
GB	1	6	6	100.0%	6	100%	100.0%	20-mei	6

2.7 Boomkruiper

Boomkruiper 2020	Legsels	Eieren	Uitgekomen		Uitgevlogen		Broed- succes	Eerste eidatum	legsels- grootte
			n	%	n	%			
GB	1	8	8	100%	8	100%	100%	14-apr	8
SCK	1	5	0	0.0%	0	0%	0.0%	16-apr	5
Totaal	2	13	8	61,5%	8	100%	61,5%	15-apr	6,5

2.8 Roodborst

Roodborst 2020	Legsels	Eieren	Uitgekomen		Uitgevlogen		Broed- succes	Gem. Eerste eidatum	Gem. legsels- grootte
			n	%	n	%			
GB	1	6	6	100%	6	100%	100%	8-jun	6
Mun	2	?	?		?			?	
Velp	2	14	13	92.9%	13	100%	92.9%	14-apr	7.0
DoGo	1	6	5	83.3%	5	100%	83.3%	13-apr	6
AdB	1	7	6	85.7%	0	0%	0.0%	18-apr	7
Totaal	7	33	30	90,9%	24	80%	72,7%	10-apr	4,7

2.9 Winterkoning

Winterkoning 2020	Legsels	Eieren	Uitgekomen		Uitgevlogen		Broed- succes	Eerste eidatum	legsels- grootte
			n	%	n	%			
AdB	1	5	3	60.0%	3	100%	60.0%	9-mei	5

Jonge Bonte Vliegenvanger, 9 dagen oud

3 Vergelijking met voorgaande jaren

Zoals eerder aangegeven zijn er, helaas, heel veel oude gegevens verloren gegaan, mede doordat er een aantal jaar geen werkgroepcoördinator is geweest. De oudste gegevens zijn over de jaren 1976 tot 1999 maar in sommige jaren is het totaal aantal nesten laag. Pas vanaf 2003 zijn gedetailleerde gegevens bewaard gebleven. Bij de onderstaande vergelijking moet men er dus wel steeds rekening mee houden dat de vergelijkingen met 1983-1999 gebaseerd zijn op kleine aantallen (met dus grote spreiding op de getallen) en dat die soms slechts uit één gebied (Odiliapeelse bossen) komen dat misschien niet altijd met bijvoorbeeld de deelgebieden in de regio Uden te vergelijken is. Daarom is een goede vergelijking met andere deelgebieden soms niet altijd goed mogelijk.

3.1 Algemene indruk broedseizoen

In tabel 7 de kengetallen van dit seizoen

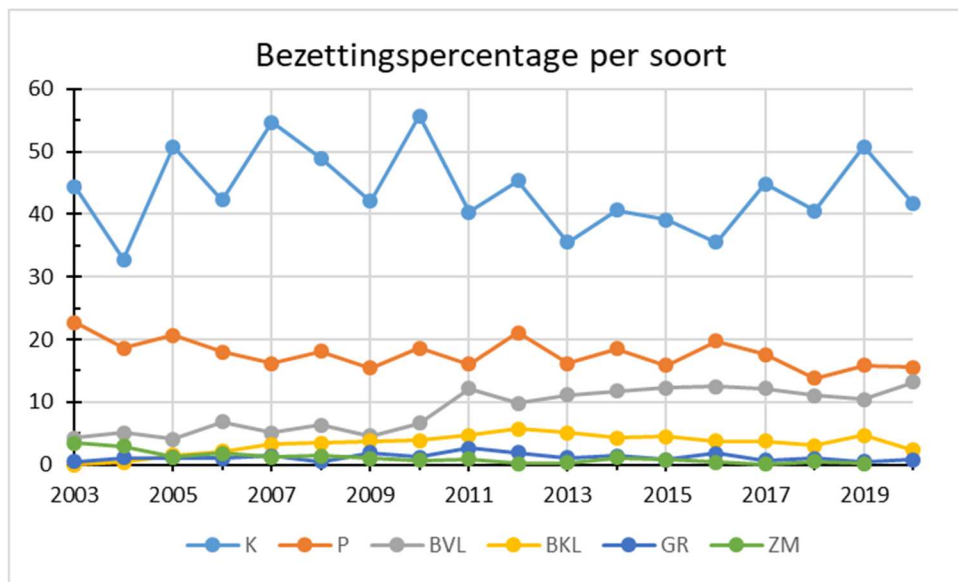
Tabel 7: Kengetallen per soort broedseizoen 2020

Totalen 2020	K	P	BVL	BKL	S	R	GR	BKR	W	Totaal
# nestkasten	755									
# nestkasten bezet	315	117	99	17	12	7	6	2	1	576
% nestkasten bezet	42%	15%	13%	2%	2%	1%	1%	0%	0%	76%
# legels	336	118	103	17	12	7	6	2	1	602
# eieren	2.933	1.113	654	124	49	33	40	13	5	4.964
# eieren uitgekomen	2.510	938	561	112	48	30	37	8	3	4.247
% eieren uitgekomen	86%	84%	86%	90%	98%	91%	93%	62%	60%	86%
# jongen uitgevlogen	1.214	857	502	103	48	24	26	8	3	2.785
% jongen uitgevlogen	93%	91%	89%	92%	100%	80%	70%	100%	100%	91%
% broed-succes	81%	77%	77%	83%	98%	73%	65%	62%	60%	75%
# vervolg broedseizoen	21	1	4							26
% vervolg-legsel	7%	1%	4%							5%
Gem Eidatum 1 ^e legsel	16-apr-20	13-apr-20	29-apr-20	10-apr-20	13-apr-20	10-apr-20	24-apr-20	15-apr-20	09-mei-20	
Legselgrootte 1 ^e legsel	9	9.5	6.4	7.3	4.1	4.7	6.7	6.5	5	

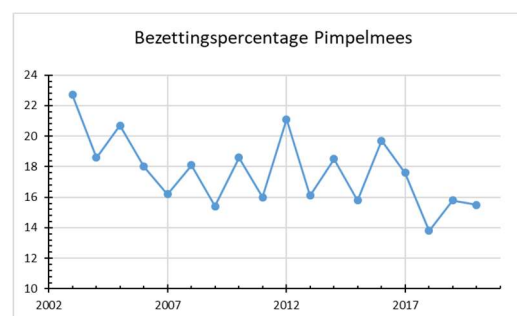
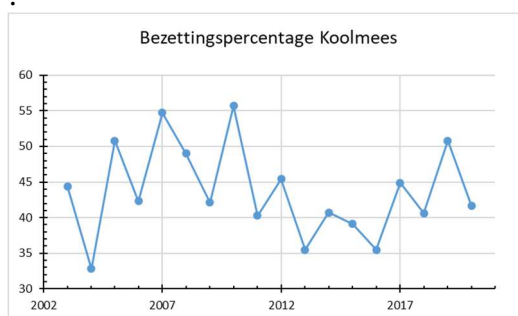
3.2 Aantal kasten en bezettingspercentage

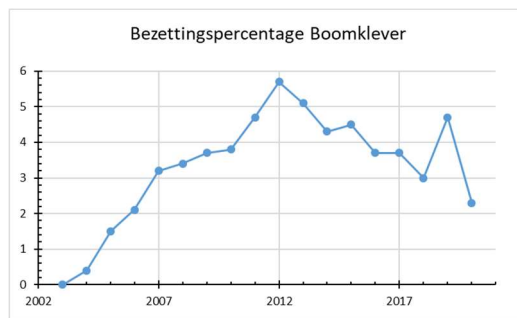
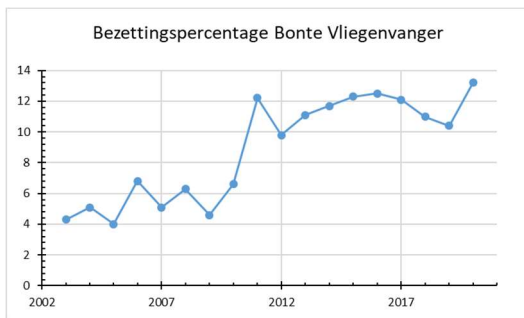
Het totaal aantal gecontroleerde nestkasten steeg in 2020 met 12% van 855 naar 755. Dit komt omdat door de Corona-crisis de gebieden Odiliapeel Oost en Maashorst Slingerpadd niet gecontroleerd zijn. Het enige gebied dat groeide was Hartje Groen dat 20 nieuwe kasten erbij kreeg.

Het bezettingspercentage van de kasten was met 76,3% laaggemiddeld ten opzichte van het langjarig gemiddelde van 79,2%. Het bezettingspercentage per soort is te zien in grafiek hieronder. De bezetting van de Koolmees was gemiddeld terwijl die van de Pimpelmees verder wegzakte na een kortstondige stijging vorig jaar.

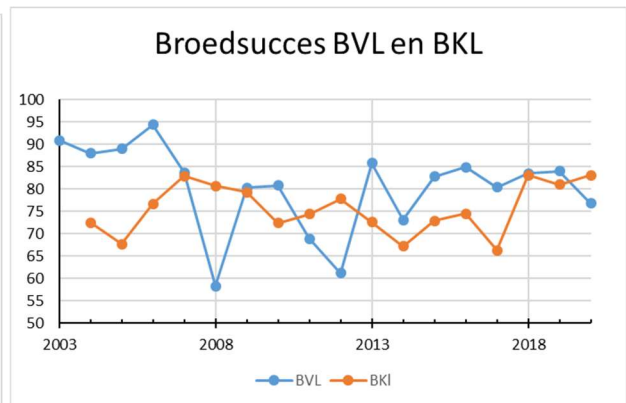
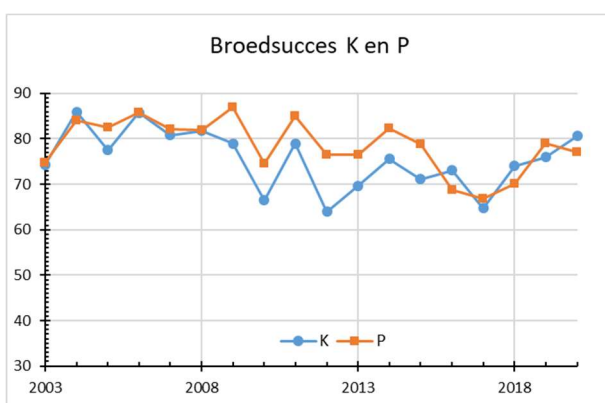
Het aantal Bonte vliegenvanger legsel was met 103 legfels groter dan de 92 van vorig en daarbij komt nog dat twee gebieden, die vorig jaar 25 legfels telden, dit jaar niet geteld zijn. Als we die niet getelde gebieden niet meetellen zien we een stijging van 53%! Na een korte opleving vorig jaar daalde de bezetting van de Boomklever verder.

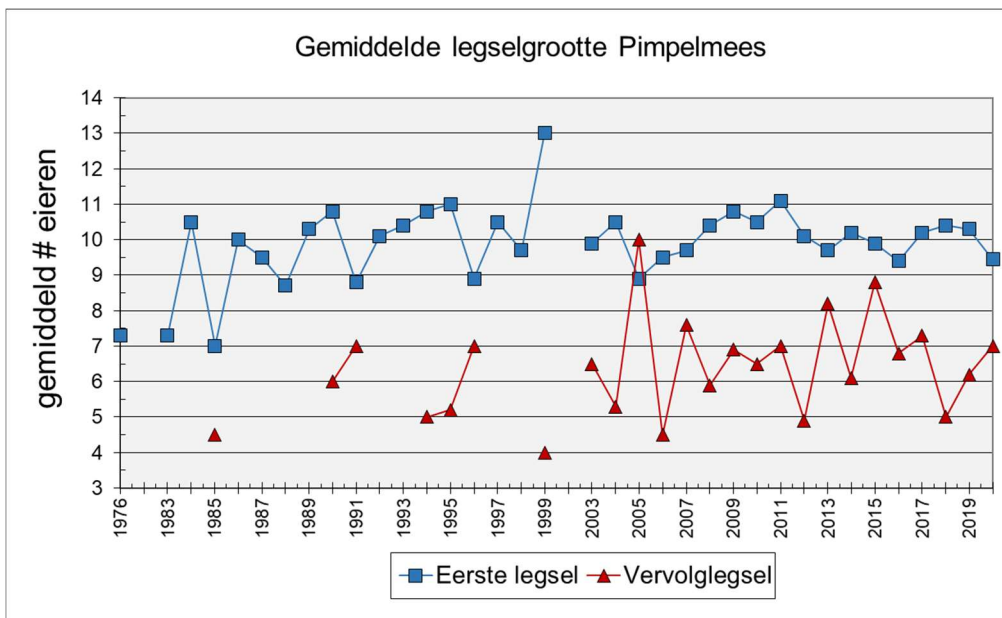
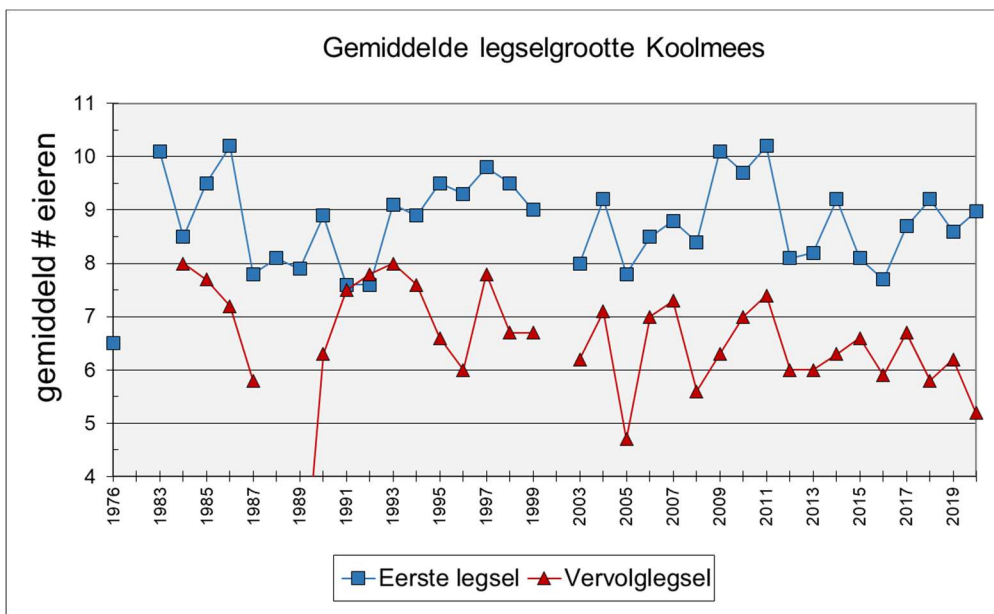
3.3 Broedsucces (uitgevlogen jongen/gelegd ei)

Het broedsucces was voor de meeste soorten gelijk of slechter dan het langjarig gemiddelde alleen voor de Spreeuw (98% tegen over langjarig gemiddelde van 72,8%) en de Boomklever (83,1% tegenover 75,1%) waren positieve uitzonderingen. Het broedsucces van 80,6% voor de Koolmees was hoog tegenover een langjarig gemiddelde van 75,2%. De Pimpelmees had een broedsucces van 77% dat nagenoeg hetzelfde was als het langjarige gemiddelde (78,6).

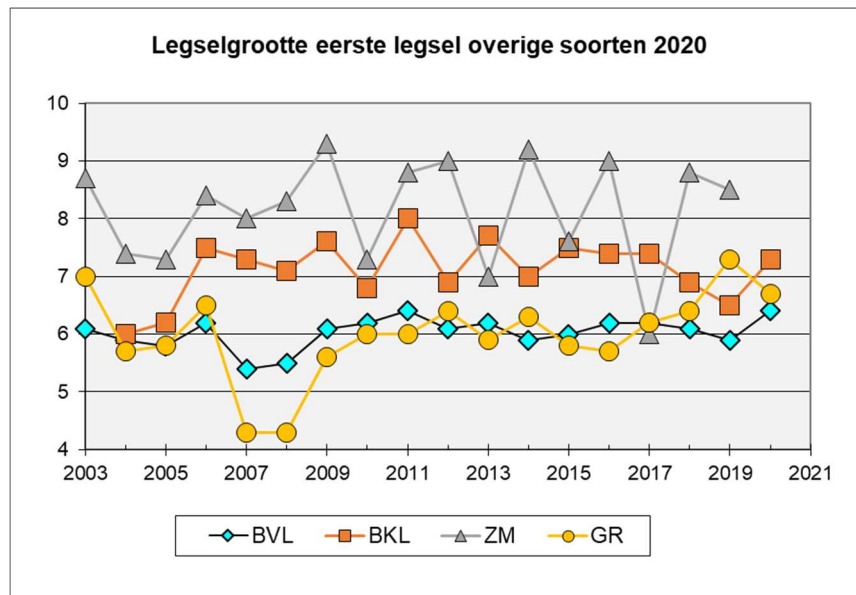
3.4 Legselgrootte

In de grafiek hieronder wordt een overzicht gegeven van de gemiddelde legselgroottes van het eerste legsel en het vervolglegsel van de Koolmees (de soort waar de meeste gegevens over zijn). De legselgrootte van het eerste legsel was met 9,0 eieren net iets groter dan het langjarig gemiddelde (vanaf 1984) van 8,8 eieren. De legselgrootte van de vervolglegels, was met 5,2 eieren, laag en zelfs de laagste sinds 2005.

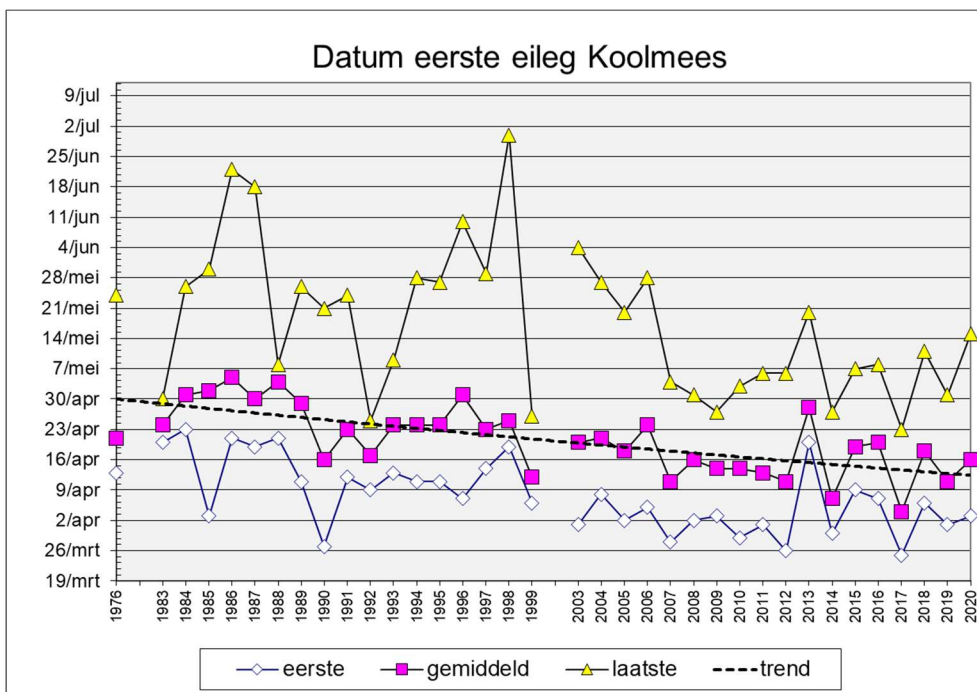
Voor de Pimpelmees was het eerste legsel dit jaar, met 9,45 eieren 0,75 ei kleiner vorig jaar en net iets groter dan het dieptepunt in 2016 (9,4 eieren). De gemiddelde legselgrootte is bijna het zelfde als die van de Koolmees (9,45 tegenover 8,97) terwijl dit traditioneel ongeveer twee eieren was. In tegenstelling tot de Koolmees waren echter de vervolglegfels van de Pimpelmees (7,0 eieren) echter gemiddeld.

De gemiddelde legselgrootte van de Bonte vliegenvanger (6,4 eieren tegenover het langjarig gemiddelde van 5,8 eieren) en de Gekraagde Roodstaart (6,7 eieren t.o.v. 5,8) is hoog. De legselgroottes van de Boomklever (7,3 t.o.v. 7,1) was gemiddeld maar die voor de Spreeuw (gemiddeld 4,1 eieren t.o.v. 4,8) is aan de kleine kant.

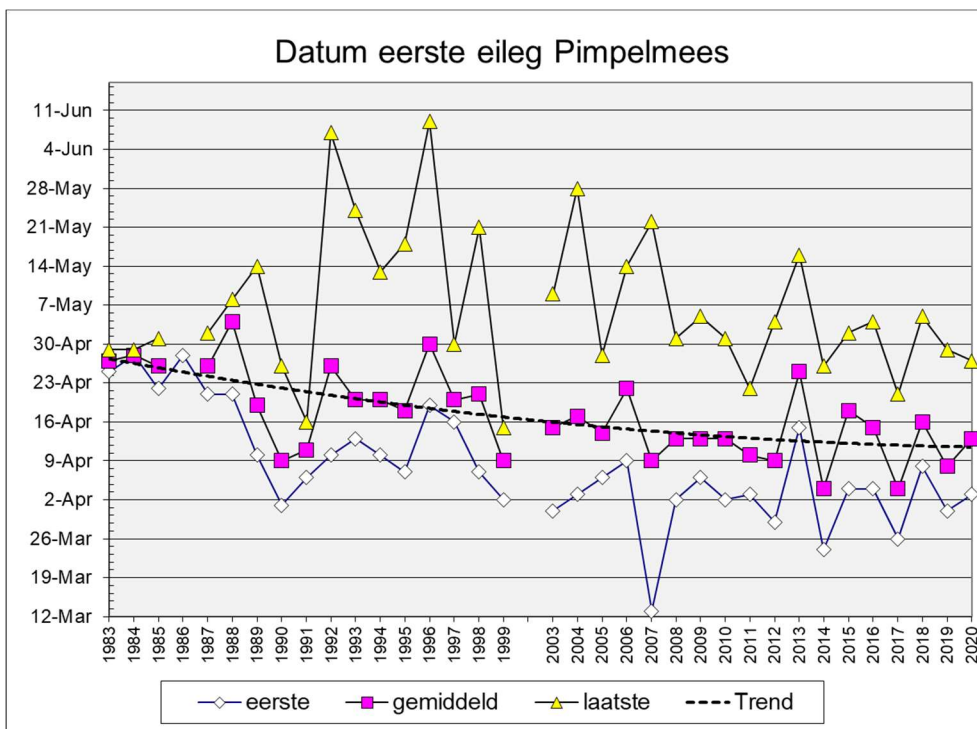
3.5 Gemiddelde datum eerste eileg

Met 16 april was de gemiddelde eerste eiday voor de Koolmees vijf dagen later dan vorig jaar en gemiddeld over de laatste 15 jaar. De gemiddelde eerste eiday van de Pimpelmees, op 13 april, was ook vijf dagen later dan in 2019.

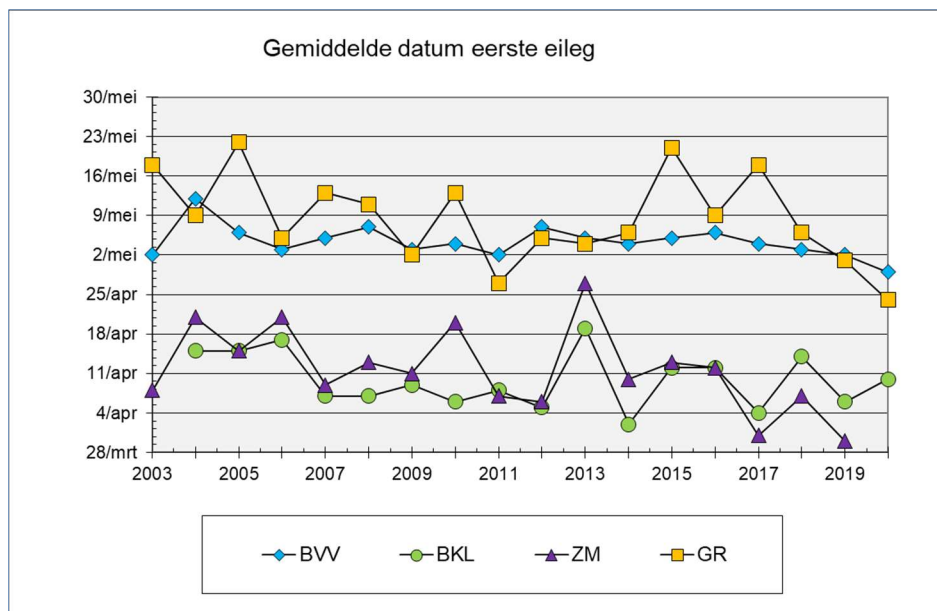
Na een vervroeging van de eileg lijkt na 2012 een stabilisering opgetreden te zijn.

Voor beide soorten mezen was het allereerste ei dat gelegd werd (3 april voor beide soorten) ook gemiddeld over de laatste 15 jaar.

De Boomklever was traditioneel weer de vroegst leggende soort, ook omdat de Zwarte mees ontbrak, en begon gemiddeld op 10 april.

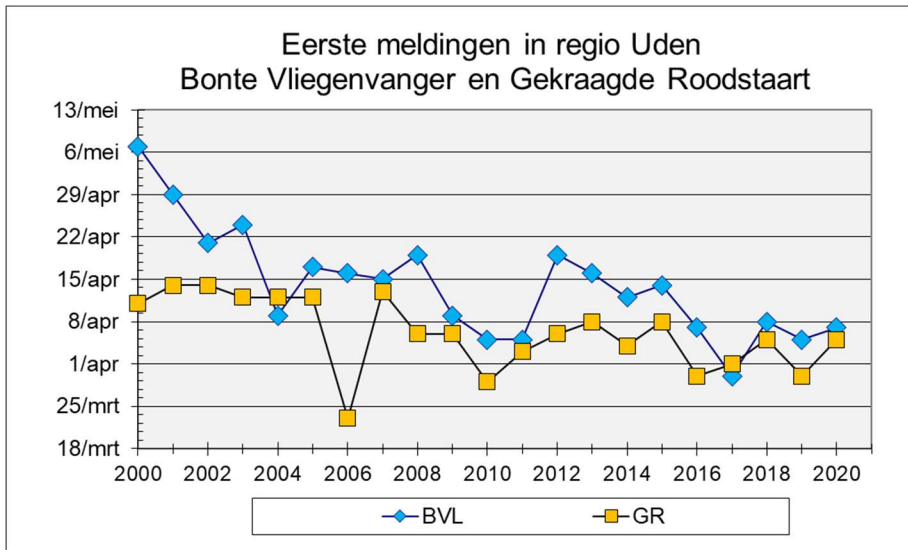
De Bonte vliegenvanger en de Gekraagde roodstaart, die in Afrika overwinteren, begonnen zeer vroeg dit jaar, respectievelijk 29 en 24 april; zo vroeg werd nog niet eerder waargenomen voor beide soorten.

3.6 Aankomst Afrikagangers

Dit jaar werden in het werkgebied van Vogelwacht Uden de Afrikagangers laatgemiddeld voor het eerst gemeld. De Bonte vliegenvanger werd op 7 april en de eerste Gekraagde

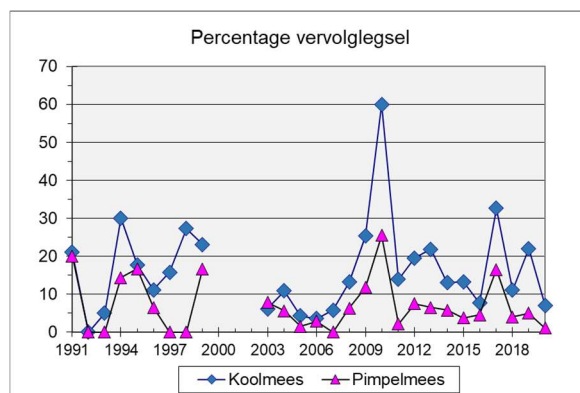
Roodstaart van de regio werd op 5 april gezien in het werkgebied van de Vogelwacht Uden e.o. in de Maashorst. Dan is het destoe opmerkelijk dat ze zo ontzettend vroeg zijn begonnen met de eerste eileg.

3.7 Percentage vervolglegels

Omdat we zelf geen ringonderzoek doen en dus niet weten wie de ouders precies zijn, moeten de tweede legsels eigenlijk vervolglegels genoemd worden. Daarbij zitten ook nesten van paren die in de eerste plaats een nest verlieten of verloren en weer opnieuw begonnen.

Tot vervolglegels worden ook die legsels gerekend waarvan de eerste eileg plaatsvindt een maand nadat de eersten van die soort begonnen zijn. De vroegste Koolmees en de vroegste Pimpelmees begonnen dit jaar allebei op 3 april met de eileg. Alle legsels na respectievelijk, 3 mei 2020, worden dus vervolglegels genoemd. Voor de Koolmees waren dit 21 legsels (5,2%) eenvierde van vorig jaar en het laagste percentage sinds 2006. Ook is het lag vergeleken met het langjarig gemiddelde van 16,7%. Van de Pimpelmees was er maar 1 vervolglegels (0,9%) en ook dat is het laagste percentage sinds lange tijd (2007, 0%) en daarmee ook laag ten opzichte van het langjarig gemiddelde van 6,9%. Normaal is het vervolgpercentage van de Pimpelmezen ongeveer 40% van die van de Koolmees, dit jaar was dat maar 17%.

3.8 Totaalbeeld van alle soorten

Soort	Bezettings- graad	Broed- succes	Legselgrootte	Vervolglegsel - percentage	Totaal beeld
K	↓	↑	↔	↓↓	↔
P	↓	↔	↓↓	↓↓	↓↓
BVL	↑↑	↓	↑↑	nvt	↑↑
BKL	↓	↑↑	↑	nvt	↑
GR	↓	↔	↑↑	nvt	↔
S	↑↑	↑↑	↓	nvt	↑↑

↑↑: Hoog
↓ ↓: Laag

↑: Hooggemiddeld
↓: Laaggemiddeld

↔: Gemiddeld

"Normaal" Pimpelmeeslegsel met 12 eieren,
dit bleek uitzonderlijk groot, in 2020

4 Weeroverzicht broedseizoen 2020

(www.knmi.nl/nederland-nu/klimatologie/maand-en-seizoensoverzichten)

4.1 Lente 2020 (maart, april, mei)

Vrij zacht, zeer droog & record zoning / zonnigste voorjaar sinds het begin van de metingen

Met een gemiddelde temperatuur van 10,3 °C in De Bilt tegen 9,5 °C normaal was de lente van 2020 vrij zacht, hetgeen vooral voor rekening kwam van april. Maart was vrij zacht met 6,8 °C tegen 6,2 °C normaal. April was met 11,1 °C tegen 9,2 °C zeer zacht en goed voor een zesde plaats in de lijst met warmste aprilmaanden. Mei was daarentegen een normale maand met 13,1 °C tegen 13,1 °C normaal.

Maart kende een duidelijke tweedeling. De eerste veertien dagen waren een voortzetting van het zachte en wisselvallige weer van afgelopen winter. Vanaf 15 maart veranderde het weerbeeld en kregen hogedrukgebieden de overhand. Er volgde een zonovergoten en droge tweede maandhelft waarin vooral de nachten soms koud waren. Tegen het einde van de maand vielen er plaatselijk enkele lichte winterse buitjes.

Na een koud en vrij somber begin, met plaatselijk nog matige vorst in de nacht, werd er vanaf 4 april met een zuidelijke stroming duidelijk zachtere lucht aangevoerd. Onder invloed van een hogedrukgebied warmde het geleidelijk verder op en werd het op 8 april in het zuiden plaatselijk zomers warm. Tot en met de 12e was het zeer zonnig en bleef het op de meeste plaatsen droog. Tweede Paasdag (13 april) kregen we te maken met een koude noordelijke stroming met meer bewolking en een bui. De maxima kwamen nauwelijks meer boven de 10 °C uit en in de nachten vroor het landinwaarts licht. Vanaf 16 april bevonden we ons onder de invloed van hogedrukgebieden, met wind uit richtingen tussen noord en oost en overwegend droog en uitermate zonnig weer.

Mei begon koel in een noordwestelijke stroming met enkele regen- en onweersbuien. Vanaf Bevrijdingsdag (5 mei) werd het onder invloed van een hogedrukgebied zonnig en droog en warmde het geleidelijk op. Op 9 mei werd het plaatselijk zomers warm (25 °C of meer). Op 10/11 mei passeerde een koufront met bewolking en buien waarachter een stevige en koude noordenwind op stak, met zware windstoten aan de kust. In de nachten vroor het plaatselijk licht. In de tweede helft van de maand domineerden hogedrukgebieden in onze omgeving en was het opnieuw zonnig en droog. Alleen van 22-24 mei was het koeler met enkele buien. Het aantal warme dagen (20 °C of hoger) lag met vierentwintig ruim boven het langjarig gemiddelde van veertien. De lente telde in totaal twaalf vorstdagen (minimumtemperatuur onder 0,0 °C), het normale aantal.

De lente was zeer droog met gemiddeld over het land 77 millimeter neerslag tegen een langjarig gemiddelde van 172 millimeter. Maart was al vrij droog met gemiddeld 51 millimeter tegen 68 millimeter. April en mei waren zelfs zeer droog met 11 millimeter (tegen 42 millimeter normaal) en 15 millimeter (tegen 61 millimeter normaal), beide goed

voor een plaats in de top 10 droogste april- en meimaanden. Vrijwel alle neerslag in maart en daarmee ook het grootste deel van de neerslag van deze lente, viel in de eerste veertien dagen van de maand. De verschillen waren groot; in het zuiden was het plaatselijk zelfs nat. Het droogst was het in het westen en noorden van het land.

Met gemiddeld over het land 805 uren zon tegen 517 uren zon normaal was het de zonnigste lente sinds het begin van de betrouwbare metingen in 1901. Het vorige record stond op naam van 2011 met 713 zonuren. Alle drie de maanden waren uitzonderlijk zonnig. Maart en mei kwamen met landelijk gemiddeld 194 zonuren (normaal 125 zonuren) en 324 zonuren (normaal 213 zonuren) beide in de top 5 zonnigste maart- en meimaanden. April was zelfs record zonnig met 287 zonuren tegen 178 zonuren normaal. Het zonnigst was het zoals gebruikelijk in het voorjaar langs de kust, het minst zonnig was het in het oosten van het land met in Twenthe.

4.2 Zomer 2020 (juni, juli):

Zeer warm en zeer zonnig, normale hoeveelheid neerslag

Met in De Bilt een gemiddelde temperatuur van 18,3 °C tegen normaal 17,0 °C was de zomer ondanks de koele juli voor het derde jaar op rij zeer warm. De zomer eindigt daarmee op de zesde plek in de lijst van warmste zomers sinds 1901.

De zomer begon met in juni een gemiddelde temperatuur van ca. 17,5°C tegen 15,6°C normaal. Na twee warme dagen was juni aanvankelijk koel. De laagste temperatuur deze zomer werd bereikt op 10 juni in Wijk aan Zee: 3,4°C. Deze nacht verliep helder en met een zwakke noordelijke wind over tientallen kilometers duingebied kon het sterk afkoelen. Daarna liepen de temperaturen echter op en vooral vanaf 22 juni werd het zeer warm en zonnig zomerweer, met op 26 juni de eerste tropische dag (maximumtemperatuur van 30,0 °C of hoger) van de zomer. De daarop volgende juli was koel met gemiddeld 17,0°C tegen 17,9°C normaal. Vooral de eerste helft verliep koel en wisselvallig. Aan het einde van de maand werd het kortdurend zeer warm, met op 31 juli een tropische dag met in Westdorpe een maximumtemperatuur van 36,7 °C en in De Bilt 32,0 °C. In augustus werd het al vrij snel opnieuw zeer warm, met vanaf 5 augustus een hittegolf die tot de 18e zou duren. Er waren acht opeenvolgende dagen waarbij de maximumtemperatuur in De Bilt boven de 30,0 °C lag, dat was sinds het begin van de regelmatige waarnemingen nog niet eerder voorgekomen. Op 8 augustus werd het in Arcen 37,0 °C, de hoogste temperatuur deze zomer. Ook de nachten waren uitzonderlijk warm, waarbij op drie dagen de minimumtemperatuur in De Bilt niet onder de 20,0 °C kwam. De zomer eindigde wisselvallig met temperaturen rond normaal.

In totaal werden in De Bilt 28 zomerse (maximumtemperatuur 25,0 °C of hoger) en 11 tropische dagen gemeten, tegen respectievelijk 21 en 4 normaal.

De hoeveelheid neerslag was met gemiddeld over het land 224 mm vrijwel gelijk aan het langjarige gemiddelde van 225 mm. Door het vaak buiige karakter van de neerslag waren

de neerslagsommen echter grillig verdeeld over het land. Droog was het in delen van het oosten en zuidoosten van het land, gebieden die ook de voorgaande twee jaren te kampen hadden met droogte.

Juni was met gemiddeld over het land 84 mm neerslag tegen normaal 68 mm duidelijk natter dan normaal. De neerslag was ongelijk over het land verdeeld, omdat de regen vaak tijdens zware, lokale buien viel. Het zuiden en westen waren het natst. Juli was vrij droog, met gemiddeld over het land 66 mm tegen 74 mm normaal. De verschillen waren echter opnieuw groot; zo viel er in het noordwesten en vooral noorden op sommige plaatsen meer dan 100 mm. In het zuidoosten viel plaatselijk niet meer dan ongeveer 30 mm. In augustus viel gemiddeld over het land 72 mm regen tegen een langjarig gemiddelde van 78 mm. De meeste neerslag viel in de noordwestelijke helft van het land. Droog was het in het oosten van Brabant, het noorden van Limburg en de Achterhoek met op sommige plekken slechts 15-25 mm.

De zomer was zeer zonnig met gemiddeld over het land 677 zonuren tegen 608 uren normaal. Juni was zeer zonnig met 232 uren zon tegen normaal 201 uren. Juli week niet veel af van het langjarig gemiddelde met 217 uren zon tegen normaal 212. Augustus was opnieuw zeer zonnig met 229 uren zon tegen normaal 195 uur. Het zonnigst was het langs de westkust, met in Vlissingen 740 uur zon, het minst zonnig was het in Eelde met 612 uur zon.

Lambert Verkuijlen, overleden 20 Augustus 2020, jarenlang actief in Odiliapeel Oost

5 Dankwoord

Mijn dank gaat uit naar de leden van de werkgroep (zie hieronder), zonder wie al deze mooie resultaten niet gerapporteerd zouden kunnen worden.

Speciale aandacht voor Lambert Verkuilen, die na een kort ziekbed is overleden op 20 augustus, met zijn zelfontworpen nestkasten voor de Grote bonte specht heeft hij het voor elkaar gekregen dat we heel veel detail gegevens hebben verzameld van deze soort. Het ontwerp is een aantal jaren geleden zelfs overgenomen door Vivara, de grootste professionele handelaar in nestkasten!

Gebied	Controleurs	Gebied	Controleurs
Achter de Berg (AdB)	Martien van Dooren Wim van Lanen	Velp	Els Loeffen Jet van der Maaden Ruut Westerbeek
Goorsche Bossen (GB)	Arnold van Laanen Wim van Haandel	Maashorst Slingepad (MS)*	Folkert Nijboer Theo van de Velden Martin van Zanten Annetje Elfrink
Odiliapeel West (OW)	Huib Willems Johan van Roosmalen Geholpen door Ingrid Willems en vriendin	Maashorst Drie Vennen (DV)	Tiny van Boekel Wim Vissers Willy van Tilburg
Odiliapeel Oost (OO) *	Hermien en Lambert Verkuijlen	Maashorst Hengstheuvel (HH)	Leo Ballering Willie Bergmans
Doelenweg-Golfterrein (DoGo)	Dorien en Theo Versteegden Wim Abels	Maashorst Schaijk (Sch)	Conny Koenen Leo Ballering
Franse Baan (FB)	Paul Paar Sjef Bardoel	Het Mun	Ria de Vent
Hartje Groen (HG)	Noud van den Berg	*	Niet gecontroleerd dit jaar ivm Corona crisis

Leo Ballering
Augustus 2020